

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA 2018/41
06.11.18
Aqqaluaq B. Egede

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at der skal afholdes folkeafstemning om, hvorvidt der skal kunne udvindes uran eller andre radioaktive mineraler, være det som biprodukt eller som hovedprodukt, samt at der igangsættes en saglig, objektiv og neutral informationsproces, således at befolkningen inden folkeafstemningen får informeret indsigt.

(Inuit Ataqatigiits Inatsisartutgruppe)

Man kan fra Narsaq by se en bosted hvor man avler rensdyr. I Narsaq og omegn sker der synlige fåreavl. Man kan også fra Narsaq se jorddyrkere som dyrker grøntsager. Der har også til byen været tilknyttet større og mindre fiskerindustrier igennem tiderne. Der er i de omkringliggende fjorde jordavl og andet erhverv tilknyttet. Folk har travlt med deres fåre- og jordavl med dyrkning og høst og vi regner med generationer af aktiviteter for familierne i regionen. Disse vil med uranminen blive udryddet.

Det er ikke mærkeligt at man folk i omegnen stadig ønsker at kunne drikke vand direkte fra elve og floder. De ønsker sig nemlig en natur som er ren og ikke skadelig for deres helbred og de ønsker at gøre brug af landet på den mest mulige bæredygtige måde. Hvor er der sket af den miljø- og åndsforståelse af naturen vi har arvet for vore forfædre? Hvorfor er vi begyndt at sky os fra at snakke om sådanne emner.

Lad os begynde at lytte mere til hinanden, at lytte til en medmenneske er i sig selv ikke farligt. Det samme spørgsmål gælder også om en folkeafstemning. Sådan som det i artikel 29 i oprindelige folks rettigheder også siger klart:

” 1. Oprindelige folk har ret til bevarelse og beskyttelse af miljøet og produktionskapaciteten for deres landområder eller territorier og ressourcer. Staterne skal uden diskrimination etablere og implementere hjælpeprogrammer for oprindelige folk med henblik på en sådan bevarelse og beskyttelse.

2. Staterne skal træffe effektive foranstaltninger til sikring af, at der ikke foregår oplagring eller bortskaffelse af farlige stoffer på landområder eller territorier tilhørende oprindelige folk uden deres frie, forudgående og informerede samtykke.

3. Staterne skal også træffe effektive foranstaltninger til sikring af, at der efter behov

etableres og behørigt gennemføres programmer til overvågning, opretholdelse og genoprettelse af oprindelige folks helbred, udviklet og implementeret for de folk, som er berørt af sådanne stoffer.”

Vort land befolkning er beskyttet af erklæringen om oprindelig folkerettigheder. Og vi er ved disse erklæringer beskyttet mod at man henover vores hoveder ikke skal udstikke bestemmelser uden vores tilladelse, også når det gælder udvinding af mineralske råstoffer i landet.

Med de ovenstående fremlagte mener vi fra Inuit Ataqatigiit at man ikke kan ignorere og vige uden om befolkningen og stadig tro at man kan lede landet vil fejle gevaldigt i deres arrogance. Og med baggrund i flere internationale deklARATIONER som grundlag kan deres arrogance koste dem dyrt i den lange ende.

Al forsøg på at nedtone behovet for debat og at man uden en fri, forudgående og informeret samtykke støtter uranmine projektet vidner om, at Naalakkersuisut i flere år nu har arbejdet mere eller mindre hemmeligt for at sikre en egentlig igangsættelse af minen. Man føler mere at Naalakkersuisut bakker mere op om mineselskabet end op om sit eget befolkning i spørgemålet. Det kan nemlig ikke benægtes længere, at folk i samfundet som ikke deler samme forståelse som Naalakkersuisut ikke levnes plads til at give deres fulde mening omkring spørgsmålet om udvinding af uran. Vi mener fra Inuit Ataqatigiit at det er fuldstændigt uacceptabelt.

Demokrati er den langsommeligste måde til at nå den til den i samfundet mest udbredte standpunkt. Diktaturens varetegn er at der hurtigt men også på mest ukorrekte måde at lave ændringer på. Demokratiets vigtigste kendetegn bør være, at man giver plads til meningsforskelle og derigennem lære at nå frem til en fælles forståelse og ikke udelukkende gennem flertallets absolutte tyranni.

Flertallets absolutte tyranni kan nok bedst illustreres ved tre ulve og et får og deres forsøg på at nå frem til enighed om hvad de skal have til aftensmad og efterfølgende stemme om det. Selvfølgelig vinder flertallet, men det er ikke ensbetydende med at flertallet har nået frem til den mest korrekte løsning. Det er ikke til at overse hvor fejlfortolket den nuværende ledende styres forståelse af demokratiet er når man hører dem forklare ordets betydning. Med flertallet som den eneste søjle er det langt fra nok til at bære demokratiet og derved sætte et stort samfundsgruppe uden for indflydelse eller hørevidde.

Ja, Inuit Ataqatigiit er fast besluttet på at skulle høre samfundet i spørgsmålet om samfundet ønsker at udvinde uran. Inuit Ataqatigiit holder fast på at befolkningen i Narsaq ikke skal nedtromles og skal høres i sagen om uranminen. Inuit Ataqatigiit mener ikke man er ophøjet alene af den grund at man er valgt ind som folkevalgt, men man skal også kunne snakke med sine medmennesker som er uenige med ens synspunkter. Det er vort alle sammes land og vi har alle ret til at blive hørt om hvad vi ønsker for vores land. Siden Inuit Ataqatigiit stiftelse har vi arbejdet for at skulle

sikre mindretallet får en stemme samt menneskerettighederne opretholdes og ophøjes og vi fastholder disse værdier som vigtige i vores parti den dag i dag.

Vi har til trods for mange udenlandske investorers velvilje og goodwill fastholdt vores identitet som folk er det bærende og vi har ikke ladet vort folk i stikken. Og vi har ikke vendt flertallet i ryggen, vi har respekteret deres arbejde og henvendt os, stillet forslag, hørt deres forslag og givet vores mening til udtryk i en konstruktiv dialog. Det til trods for flertallet har vendt dialogen ryggen og taget en kompromisløs handlingsorienteret tilgang til sig søger vi fortsat dialogen og samarbejdsviljen. Vi håber stadig på at vi stadig har plads og mulighed for at kunne sige og høre hver andens meninger.

Forslag om afholdelse af folkeafstemning før realisering af udvindingens uranholdige mineraler og dertil forinden at skulle sikret sig afholdelse af høringer som skal sikre muligheden for at beslutningsgrundlagene forstås og vurderes af befolkningen på grundlag af frie, forudgående og på en samlet grundlag er for os ikke en mærkelig disposition for Naalakkersuisut at foretage. Alt andet som forhindrer dette vil for Inuit Ataqatigiit og for befolkning være usædvanlig at gøre.

Med disse ord indstiller vi forslaget til videre behandling i lovudvalget. Der ønskes vi at det vigtige arbejde om at sikre befolkningens demokratiske rettighed bliver behandlet ansvarligt. Med håb at vi endeligt bliver fælles i Inatsisartut om at sikre forslaget bliver behandlet behørigt.